

Hogesteeg 21 te Achterberg/ Cuneraweg 307 te Rhenen

- Quicksan flora en fauna in het kader van de Wet natuurbescherming -

Opdrachtgever	VanWestreenen BV Anthonie Fokkerstraat 1a 3772 MP Barneveld
Contactpersoon	De heer S. van Westreenen
Datum veldbezoek	9 september 2017
Uitvoerend ecooloog	De heer ing. J.M. de Wever
Kenmerk rapport	Q2017.079- Quicksan flora en fauna Hogesteeg 21 te Achterberg/ Cuneraweg 307 te Rhenen
Datum rapport	15 september 2017
Auteur	De heer ing. J.M. de Wever

Paraaf

EcoTierra-ecologisch adviesbureau

Postadres: Margijnenenk 12, 7415 JZ Deventer

Bezoekadres: Loods570- Oostzeestraat 2, 7411 MD Deventer

www.ecotierra.nl

info@ecotierra.nl

0570-597418

Draagvlak voor natuur is de basis voor natuurbescherming

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, digitale kopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven. EcoTierra- ecologisch adviesbureau is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van EcoTierra- ecologisch adviesbureau; opdrachtgever vrijwaart EcoTierra- ecologisch adviesbureau voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING

1 INLEIDING	5
1.1 AANLEIDING	5
1.2 DOELSTELLING	5
1.3 VOLLEDIGHEID ONDERZOEK	5
1.4 GELDIGHEIDSDUUR RAPPORT	6
2 ONDERZOEKSOPZET	7
2.1 BRONNENONDERZOEK	7
2.2 VELDBEZOEK	7
3 PLANGEBIED EN BEOOGDE INGREPEN	8
3.1 PLANGEBIED	8
3.2 GEWENSTE TOEKOMSTIGE SITUATIE EN VOORGENOMEN INGREPEN	14
4 BEVINDINGEN ONDERZOEK	15
4.1 BEVINDINGEN BRONNENONDERZOEK	15
4.2 BEVINDINGEN VELDONDERZOEK	15
5 EFFECTENBEOORDELING	19
5.1 EFFECTEN BESCHERMDE GEBIEDEN	19
5.2 EFFECTEN SOORTEN	19
6 CONCLUSIE EN VRIJBLIJVEND ADVIES	23
6.1 CONCLUSIE	23
6.2 VRIJBLIJVEND ADVIES	24

BIJLAGEN

1. Wettelijk kader
2. Lijst beschermde soorten
3. Jaarrond beschermde nesten
4. Literatuurlijst

SAMENVATTING

In opdracht van VanWestreenen BV heeft EcoTierra- ecologisch adviesbureau aan de Hogesteeg 21 te Achterberg en de Cuneraweg 307 te Rhenen (beide locaties gemeente Rhenen) een quickscan flora en fauna uitgevoerd in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb). Het onderzoek heeft zich met name op de soortenbescherming en niet op het gebiedsbeschermingsdeel van de wet (Natura2000) gericht. Wanneer er gesproken wordt van plangebied worden beide locaties bedoeld.

Het plangebied bestaat uit twee deellocaties. De eerste locatie, Hogesteeg 21, is de plek waar er een planologische wijziging gaat plaatsvinden. Dit deel van het plangebied ligt in het buitengebied van Achterberg en betreft twee agrarische stallen/ schuren en een bedrijfswoning inclusief bijbehorende tuin. De tweede locatie betreft alleen de agrarische opstallen op het erf Cuneraweg 307 te Rhenen (exclusief woning en deel van een schuur).

Het plangebied is niet gelegen in het Natuurnetwerk Nederland en betreft geen weidevogelgebied of een ander gebied dat is beschermd overeenkomstig het provinciale natuurbeleid. Er liggen geen Natura2000-gebieden binnen een straal van 3.000 meter.

De initiatiefnemer is voornemens om op het adres Hogesteeg 21 te Achterberg het bestaande agrarische bedrijf om te vormen tot een agroservicebedrijf. Tevens wordt de bestaande bedrijfswoning op een andere locatie binnen het bestaande perceel herbouwd. In dit kader worden zowel op het adres Hogesteeg 21 als het adres Cuneraweg 307 te Rhenen voormalige (agrarische) bedrijfsgebouwen gesloopt. Op de locatie Cuneraweg 307 zal verder geen ontwikkeling plaatsvinden.

Er zullen geen oppervlaktewateren worden gedempt. Wel zullen er groenstructuren worden gerooid in de tuin van locatie Hogesteeg 21.

De ingrepen vinden plaats in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden.

Onderhavige quickscan is gebaseerd op een bronnenonderzoek en een veldbezoek. Het veldbezoek heeft op 9 september 2017 plaatsgevonden.

Op basis van het uitgevoerde onderzoek kan worden geconcludeerd dat in de onderzochte situatie procedurele gevolgen niet zijn uitgesloten.

- Nader onderzoek naar huismus en steenuil wordt nodig geacht;
- Op basis van de uitkomsten van de nadere onderzoeken zal moeten worden bepaald of er vervolgstappen (zoals het aanvragen van een ontheffing) noodzakelijk zijn;
- Eventueel aan te treffen vaste verblijfplaatsen van de te onderzoeken soorten zijn relatief eenvoudig te mitigeren. Een ontheffing voor deze soorten wordt vrijwel altijd afgegeven. De resultaten van de nadere onderzoeken zullen derhalve niet tot gevolg hebben dat een bestemmingsplanwijziging geen doorgang zou kunnen vinden;
- Een ontheffing in het kader van de Wnb is vooralsnog niet noodzakelijk;
- Voor algemeen voorkomende soorten geldt een algemene vrijstelling als het ruimtelijke ingrepen betreft;
- De zorgplicht is altijd van toepassing.

1 INLEIDING

In opdracht van VanWestreenen BV heeft EcoTierra- ecologisch adviesbureau aan de Hogesteeg 21 te Achterberg en de Cuneraweg 307 te Rhenen (beide locaties gemeente Rhenen) een quickscan flora en fauna uitgevoerd in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb).

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer is voornemens om op het adres Hogesteeg 21 te Achterberg het bestaande agrarische bedrijf om te vormen tot een agroservicebedrijf. Tevens wordt de bestaande bedrijfswoning op een andere locatie binnen het bestaande perceel herbouwd. In dit kader worden zowel op het adres Hogesteeg 21 als het adres Cuneraweg 307 te Rhenen voormalige (agrarische) bedrijfsgebouwen gesloopt. Op de locatie Cuneraweg 307 zal verder geen ontwikkeling plaatsvinden.

Er zullen geen oppervlaktewateren worden gedempt. Wel zullen er groenstructuren worden gerooid in de tuin van locatie Hogesteeg 21.

In verband met de inwerktreding van de Wet natuurbescherming (Wnb) op 1 januari 2017 is het noodzakelijk om voorafgaande aan ruimtelijke ingrepen en inrichting te toetsen of de geplande activiteiten geen negatief effect hebben op beschermde plant- en/of diersoorten en leefgebieden.

1.2 Doelstelling

Het doel van onderhavige quickscan is inzicht geven of de voorgenomen activiteiten een overtreding van de vigerende natuurwetgeving tot gevolg hebben.

Om dit inzicht te verkrijgen worden de volgende vragen beantwoord;

- zijn er binnen het plangebied beschermde dier- en plantsoorten aangetroffen en/of worden deze verwacht?
- wat is de juridische status van deze soorten?
- hebben de voorgenomen activiteiten een (significant) negatief effect op deze soorten?
- ligt het plangebied in of nabij beschermde natuurgebieden, zoals het NNN of Natura2000-gebieden?
- wat zijn de gevolgen en dienen er (mitigerende) maatregelen genomen te worden?
- dient er een nader onderzoek uitgevoerd te worden?
- dient er een ontheffing aangevraagd te worden?

1.3 Volledigheid onderzoek

Een quickscan is een momentopname en kan slechts in beperkte mate uitsluitel geven over de aan- of afwezigheid van soorten. Het kan voorkomen dat soorten niet worden waargenomen tijdens het veldbezoek. Aan de hand expert-judgement en bekende ecologische principes zal een inschatting worden gemaakt over het wel of niet voor kunnen komen van beschermde plant- en diersoorten. Verder is de quickscan geen veldinventarisatie. Veldinventarisaties omvatten meerdere opnamerondes die seizoensgebonden zijn en volgens standaardmethoden worden uitgevoerd.

1.4 Geldigheidsduur rapport

Afhankelijk van de aangetroffen soorten is de rapportage drie of vijf jaar geldig. Op het moment van onderhavig schrijven is nog niet precies duidelijk voor welke soorten welk termijn geldt. Voor Habitatrichtlijnsoorten en vogels met een jaarrond beschermd nest dient vooralsnog zeker de drie jaar als geldigheidsduur te worden gehanteerd.

2 ONDERZOEKSOPZET

In onderhavige quickscan zijn de locaties gescreend op de aanwezigheid van beschermde plant- en diersoorten. Er is gestart met een bronnenonderzoek en vervolgens zijn de twee locaties bezocht.

Het onderzoek zal zich met name richten op de soortenbescherming en niet op het gebiedsbeschermingsdeel van de wet (Natura2000).

2.1 Bronnenonderzoek

Alvorens het plangebied is bezocht zijn diverse (digitale) verspreidingsatlassen geraadpleegd. De waarnemingen zijn gedaan tussen 2012 en 2017. Hierdoor is indicatief een beeld verkregen of er streng en strikt beschermde soorten voorkomen in het kilometer-/uurhok waarin het plangebied is gelegen.

Diverse kaarten (waaronder NNN, natuurbeleid, natuurkwaliteit en natuurbeheerplan) van de provinciale site provincie-utrecht.nl/loket/kaarten zijn geraadpleegd op 8 en 15 september 2017.

De effectenindicator van het ministerie van EZ (www.synbiosys.alterra.nl) is eveneens geraadpleegd.

Tevens zijn rapportages van uitgevoerde natuuronderzoeken nabij bestudeerd om te kijken of er waarnemingen van beschermde soorten zijn gedaan op die onderzochte locaties. Zo is de rapportage 'Quickscan flora en fauna Cuneraweg 162a en Hogesteeg 7-11 te Achterberg in de gemeente Rhenen, Econsultancy, juni 2015' bestudeerd. Deze rapportage is opgesteld voor een soortgelijke situatie, namelijk in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling (inclusief sloop van agrarische opstallen) op twee locaties, eveneens aan de Hogesteeg en de Cuneraweg. De locaties op de Hogesteeg liggen hemelsbreed circa 150 meter van elkaar verwijderd.

2.2 Veldbezoek

Het plangebied is op 9 september 2017 bezocht. Ten tijde van het veldbezoek was het wisselvallig weer bij een temperatuur van rond de 17°C.

Tijdens het veldonderzoek is zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten (zicht- en geluidswaarnemingen, sporenonderzoek naar de aanwezigheid van pootafdrukken, graafsporen, nesten, holen, uitwerpselen, haren en dergelijke).

De directe omgeving van het plangebied is tijdens het veldbezoek eveneens bekeken.

Het onderzoek is uitgevoerd door een ecooloog met een relevante HBO-opleiding en ruime ervaring met het uitvoeren van quickscans. Tevens worden door de ecooloog diverse relevante cursussen gevolgd, symposia en congressen bezocht en diverse vakbladen en nieuwsbrieven gelezen om de laatste ontwikkelingen te volgen. De onderzoeker is in het bezit van diverse certificaten, waaronder 'Zorgvuldig handelen Flora- en faunawet, ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, niveau 4. IPC Groene Ruimte (door Stadswerk erkend certificaat)'.

Tijdens het veldonderzoek zijn de eigenaren van beide locaties geïnterviewd.

3 PLANGEBIED EN BEOOGDE INGREPEN

In dit hoofdstuk zijn de onderzoekslocaties en de voorgenomen activiteiten beschreven. Op onderstaande afbeeldingen zijn de locaties weergegeven waarbinnen de activiteiten daadwerkelijk plaatsvinden.

3.1 Plangebied

Hogesteeg 21 te Achterberg

Afbeelding 1: Situering deellocatie Hogesteeg (bron: Webkaart Utrecht).

Dit deelgebied ligt in het buitengebied van Achterberg en betreft twee agrarische stallen/schuren en een bedrijfswoning. Alle opstallen zijn gedateerd en sommigen in slechte staat van onderhoud. Onderdeel van het deelgebied is ook de tuin aan de zuidzijde. De tuin bestaat uit hagen, moestuinen en dierenweides. Er worden op het terrein diverse dieren gehouden zoals eenden, kippen, duiven, kalkoenen, herten, konijnen, ezels en kangoeroes. Het overige deel van het terrein bestaat onder andere uit relatief nieuwe werktuigbergingen en werkplaatsen en een hooiberg.

De directe omgeving bestaat uit agrarische percelen en nieuwbouwwoningen. Met name aan de westzijde van het plangebied wordt er nieuwbouw gepleegd.

Foto's: Indrukken deelgebied Hogesteeg. De te amoveren opstallen.

Foto's: Indrukken deelgebied Hogesteeg. De te amoveren opstallen.

Foto's: Indrukken deelgebied Hogesteeg. De te amoveren opstallen.

Foto's: Indrukken deelgebied Hogesteeg. De te amoveren opstallen.

Foto's: Indrukken deelgebied Hogesteeg. De bijbehorende tuin/ weides.

Foto's: Indrukken deelgebied Hogesteeg. De bijbehorende tuin/ weides.

Foto's: Indrukken deelgebied Hogesteeg. De directe omgeving.

Cuneraweg 307 te Rhenen

Afbeelding 2: Situering deellocatie Cuneraweg 307 (bron: Webkaart Utrecht).

Op deze locatie zijn diverse opstallen aanwezig die geamoveerd gaan worden. De meeste opstallen zijn leeg, een enkele wordt gebruikt als opslaglocatie/ schuur voor hout en materiaal. De opstallen hebben geen isolatiepanelen of beschot en zijn open qua constructie. Geen enkele opstal heeft een spouw. Naast enkele opstallen is een tuinmuur gesitueerd.

Foto's: Indrukken deelgebied Cuneraweg. De te amoveren opstallen.

Foto's: Indrukken deelgebied Cuneraweg. De te amoveren opstallen.

Foto's: Indrukken deelgebied Cuneraweg. De te amoveren opstallen.

Foto's: Indrukken deelgebied Cuneraweg. De te amoveren opstallen.

Foto's: Indrukken deelgebied Cuneraweg. De te amoveren opstallen.

Foto's: Indrukken deelgebied Cuneraweg. De directe omgeving.

3.2 Gewenste toekomstige situatie en voorgenomen ingrepen

Hogesteeg 21 te Achterberg

De initiatiefnemer is voornemens om het bestaande agrarische bedrijf om te vormen tot een agroservicebedrijf. Tevens wordt de bestaande bedrijfswoning op een andere locatie binnen het bestaande perceel herbouwd, inclusief een bijgebouw. In dit kader worden drie opstallen, inclusief de bedrijfswoning, geamoveerd. Een vierde opstal is reeds geamoveerd. De bestaande inrit zal worden verplaatst.

Een deel van de tuin zal worden gerooid. Volgens de geïnterviewde eigenaar en initiatiefnemer zal de acacia voor het huis niet worden gekapt.

Afbeelding 3: Gewenste situatie (bron: Puur Landschap).

De ingrepen vinden plaats in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden.

Cuneraweg 307 te Rhenen

Op deze locatie zal geen planologische wijziging plaatsvinden. De te amoveren opstallen zijn noodzakelijk voor de benodigde sloopmeters in het kader van het project van de Hogesteeg. De vrijgekomen ruimte zal worden omgevormd tot weide, tuin en boomgaard.

De woning op de locatie blijft behouden, evenals een groot deel van de tuinmuur.

4 BEVINDINGEN ONDERZOEK

Hieronder worden de bevindingen van het bronnenonderzoek en vervolgens de bevindingen van het veldonderzoek besproken.

4.1 Bevindingen bronnenonderzoek

Het plangebied is niet gelegen in het Natuurnetwerk Nederland en betreft geen weidevogelgebied of een ander gebied dat is beschermd overeenkomstig het provinciale natuurbeleid. Er liggen geen Natura2000-gebieden binnen een straal van 2.000 meter.

Uit het vooronderzoek is naar voren gekomen dat binnen of nabij de deellocaties onder andere steenuil, kerkuil, huismus, buizerd, das, eekhoorn, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, watervleermuis en steenmarter aanwezig kunnen zijn.

In de recent verschenen Atlas van amfibieën en reptielen van Utrecht (RAVON 2016) worden geen waarnemingen van niet-vrijgestelde soorten weergegeven voor het kilometerhok waarin het plangebied is gelegen.

Er worden in de geraadpleegde bronnen waarnemingen van huismus weergegeven op de locatie Hogesteeg 21. Tevens zijn er meldingen gedaan van baltsende steenuilen in de directe nabijheid van dit deelgebied.

In de bestudeerde rapportage van Econsultancy wordt aangegeven dat op die locaties (Hogesteeg 7 ligt circa 150 meter van Hogesteeg 21 vandaan) geen beschermde soorten (Ff-wet) zijn aangetroffen.

4.2 Bevindingen veldonderzoek

In deze paragraaf worden de bevindingen weergegeven. Wanneer er geen splitsing van locatie is weergegeven, gelden de waarnemingen voor beide locaties.

Flora

Beschermde flora is niet aangetroffen in het plangebied. De locaties zijn bebouwd en verhard. De aanwezige flora op de locatie Hogesteeg betreft aangeplante soorten in een tuin.

Vogels

Hogesteeg 21

Tijdens het veldbezoek zijn diverse vogels waargenomen, waaronder houtduif, sierduiven, huismus, boerenzwaluw, merel en koolmees.

De boerenzwaluw broedt vermoedelijk onder andere in de meest westelijk gesitueerde nieuwe werktuigenloods. In deze opstal bevinden zich ook dieren/ vee.

De huismus komt voor op het erf. Bij de eerdergenoemde werktuigenloods, maar ook in de tuin en bij andere opstallen. Het lijkt erop of de soort nesten maakt in het hooi in de hooiberg. Een dergelijke broedlocatie is opvallend te noemen.

Mogelijk broeden er ook exemplaren achter de isolatiepanelen van één van de te slopen opstallen. In de bedrijfswoning zullen geen huismussen voorkomen, daar is de opstal niet geschikt voor door het ontbreken van openingen. De dakpannen zijn aan de onderzijde ook niet toegankelijk.

In de tuin zijn veel groenstructuren aanwezig, waaronder hagen en coniferen. Mogelijk zijn deze elementen van belang voor de huismus (functioneel leefgebied).

Foto's: Waargenomen huismussen en mogelijke broedplek huismussen.

Er zijn geen concrete sporen (braakballen, fecaliën en/of veren) van uilen (steenuil/ kerkuil) waargenomen. Een grote uil als de kerkuil laat dermate veel sporen achter dat zijn aanwezigheid bijna altijd wel wordt opgemerkt. De steenuil is een stuk kleiner en kan achter isolatiepanelen en dergelijke verscholen zitten. Volgens de geïnterviewde eigenaar komen er geen uilen voor binnen het plangebied. De opstallen waren beperkt te onderzoeken op sporen. Jaarrond beschermde nesten van roofvogels en holenbroeders als de gierzwaluw zijn in de te amoveren opstallen en de onderzochte groenstructuren niet waargenomen of te verwachten. In de opstallen en de groenstructuren kunnen algemeen voorkomende soorten als merel, houtduif, roodborst en koolmees broeden.

Cuneraweg 307

Er zijn geen jaarrond beschermde nesten van roofvogels of holtebroeders als huismus en gierzwaluw waargenomen of te verwachten. De opstallen zijn open en hebben geen isolatiepanelen of beschot.

In een van de schuren is een duivennest aanwezig. In de te amoveren kapschuur zijn oude fecaliën aanwezig van mogelijk een uil. Er zijn echter geen verse sporen (veren, fecaliën of braakballen) aangetroffen op het (recentelijk neergelegde) hout in de opstal. Tevens is de opstal veel te open en ontbreekt het de opstal aan nestmogelijkheden voor uilen. Mogelijk dat in het verleden er een keer een uil geroest heeft.

In de opstallen en de groenstructuren die tegen de opstallen aangroeien of rondom aanwezig zijn kan gebroed worden door algemeen voorkomende soorten.

Grondgebonden zoogdieren

Er zijn geen exemplaren of voortplantings- en/ of verblijfplaatsen van soorten aangetroffen die zijn beschermd bij de Habitatrichtlijn of van soorten die niet zijn vrijgesteld door de provincie. Er zijn geen sporen van de steenmarter aangetroffen. Mogelijk dat er een dagverblijfplaats aanwezig is onder de stapels hout in de kapschuur op locatie Cuneraweg. De beschermde kraamlocatie voor de steenmarter bevindt zich vaak op een hoge en veilige locatie en wordt derhalve niet verwacht in deze open opstal.

De das heeft binnen het perceel geen burcht en zal de deelgebieden ook niet aan doen om te foerageren. De bomen hebben geen holtes waarin beschermde soorten kunnen verblijven of voortplanten. De eekhoorn heeft geen nest binnen het plangebied.

Naar verwachting komen algemene soorten, die door de provincie zijn vrijgesteld, voor.

Vleermuizen

Hogesteeg 21

De twee oude schuren/ stallen zijn niet geschikt bevonden voor vleermuizen. De bedrijfswoning heeft dakpannen en dakbeschot en is daarom grondig onderzocht op mogelijke vaste verblijfplaatsen van vleermuizen en eventuele sporen (uitwerpselen). De Muldenpannen liggen goed tegen elkaar en laten door hun eigenschappen weinig ruimtes over die voor vleermuizen geschikt zijn. De dakpannen aan de zuidgevel zijn goed afgesloten, evenals op de schuine zijdes van het dak. De noordgevel lijkt wel wat openingen te hebben. Deze openingen zijn met een ladder en zaklamp goed bekeken. Soms lijken gaten van onderaf geschikt voor vleermuizen, maar zijn ze bij nadere inspectie toch niet geschikt. Tevens is de constructie van het dak bekeken en is er gecontroleerd op uitwerpselen.

Foto's: Goed afgesloten zuidzijde en goed op elkaar aangesloten pannen.

Foto's: Voorbeelden van openingen die bij nadere inspectie toch niet geschikt zijn gebleken en rechts het sporenonderzoek bij (gevel)pannen.

De meeste gaten zijn niet geschikt door de constructie en sommige gaten zitten vol met blad en spinnenrag. Er zijn tevens geen uitwerpselen van vleermuizen aangetroffen.

De acacia in de voortuin heeft enkele spleten/ openingen waarin mogelijk (gezien van onderaf) een vleermuis kan wegkruipen. Er zijn geen overige bomen waarin vleermuizen een verblijfplaats kunnen hebben.

Er zullen zeker vleermuizen foerageren binnen het plangebied. Er is geen significante vliegroute aanwezig.

Cuneraweg 307

Er zijn op deze locatie geen geschikte opstallen aanwezig voor vleermuizen, het ontbreekt de opstallen aan dakpannen, gevelbetimmering, dakbeschot, spouw of andere elementen die door vleermuizen gebruikt kunnen worden. Tevens worden er in het kader van dit project geen bomen op de locatie gekapt.

Amfibieën, reptielen en vissen

Er is geen natuurlijk oppervlaktewater aanwezig binnen het plangebied. De aanwezigheid van vissen en voortplantingswater van amfibieën kan derhalve worden uitgesloten. Voor reptielen zijn dergelijke locaties eveneens niet geschikt, de locaties zijn voornamelijk bebouwd en verhard.

Mogelijk dat er algemeen voorkomende amfibiesoorten, zoals bruine kikker of gewone pad, voorkomen in de tuin op locatie Hogesteeg 21 of in de kapschuur van locatie Cuneraweg 307.

Ongewervelden/ overige soorten

Onder andere het gecultiveerde karakter maakt dat de veelal veeleisende Habitatrichtlijnsoorten en exemplaren van de nationaal beschermde soorten van ongewervelden en overige soorten niet zijn te verwachten. Die soorten hebben vaak specifieke ecologische eisen die in dergelijke plangebieden beperkt aanwezig zijn.

5 EFFECTENBEOORDELING

Hieronder zijn de effecten van de voorgenomen ingrepen op eventueel aanwezige beschermde gebieden en de aanwezige flora en fauna getoetst aan de Wet natuurbescherming.

5.1 Effecten beschermde gebieden

Het plangebied ligt buiten de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland. De provincie Utrecht hanteert geen externe werking als het gaat om NNN, de Nee-tenzij toets is derhalve niet aan de orde.

De deelgebieden zijn niet gelegen in een weidevogelgebied, dergelijk beschermd gebied zal derhalve niet verloren gaan.

De afstanden tot het meest nabijgelegen Natura2000-gebieden is groot genoeg waardoor er geen direct negatief effect te verwachten is op de soorten die voorkomen in het meest nabijgelegen Natura2000-gebied.

Thema's als verdroging en vermessing/ verzuring (stikstof/ PAS) vallen niet onder de reikwijdte van onderhavige quickscan flora en fauna.

5.2 Effecten soorten

Er wordt in het kader van de vigerende wetgeving nagegaan of beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen door het project opzettelijk worden aangetast (vernield, beschadigd of ongeschikt gemaakt) of dat dieren opzettelijk worden verontrust, verjaagd of gedood. Verder is er gekeken of er invloeden zijn die leiden tot een verminderde geschiktheid als foerageergebied waarbij het een zodanig belang betreft dat bij het wegvallen van deze functie ook vaste rust en verblijfplaatsen niet langer kunnen functioneren.

Flora

Tijdens het veldbezoek zijn er binnen de deelgebieden geen beschermde wilde vaatplanten aangetroffen.

Er zijn derhalve geen negatieve effecten te verwachten aangaande deze soortgroep.

Vogels

Hogesteeg 21

Binnen dit deelgebied komt de huismus voor. Het lijkt erop of de huismus met name in de hooiberg broedt. Echter, het veldbezoek heeft buiten het broedseizoen van deze soort plaatsgevonden, waardoor niet is uit te sluiten dat ook in de te amoveren opstallen wordt gebroed. Tevens zal (een deel van) de tuin worden gerooid. De tuin is vermoedelijk onderdeel van het functionele leefgebied van de huismus. De huismus heeft maar een beperkt actieradius en vindt al zijn behoeften in de directe omgeving van het nest.

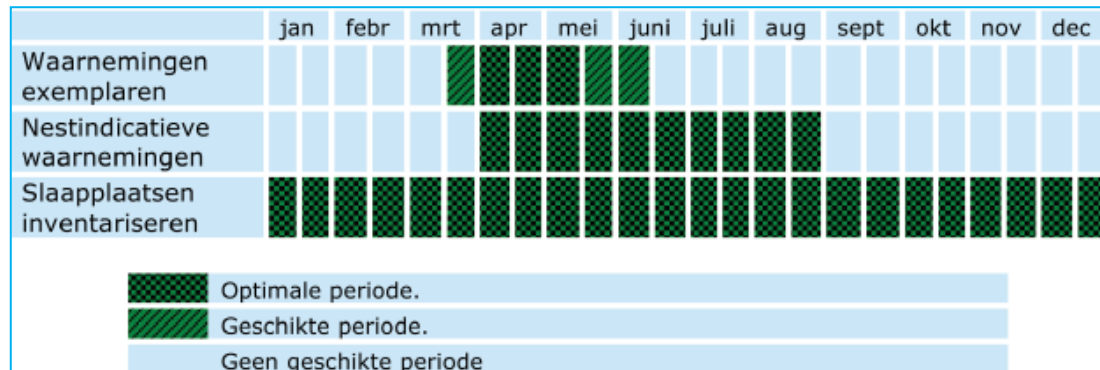
Het nest en het functionele leefgebied van de huismus zijn jaarrond beschermd en mogen niet worden aangetast zonder toestemming van de provincie, ook niet buiten het broedseizoen.

Een nader onderzoek naar de huismus, conform kennisdocument Huismus, BIJ12, versie 1.0, juli 2017, dient te worden uitgevoerd om vast te stellen of in de te amoveren opstallen gebroed wordt en wat de precieze functie van de tuin is.

Aangenomen kan worden (bron: kennisdocument Huismus, BIJ12) dat er geen broedende huismussen aanwezig zijn als er tijdens twee gerichte veldbezoeken in de periode 1 april tot en met 15 mei of tijdens vier gerichte veldbezoeken in de periode 10 maart tot en met 20 juni geen aanwezigheid kan worden aangetoond.

De inventarisatie moet bij voorkeur onder de volgende omstandigheden plaatsvinden:

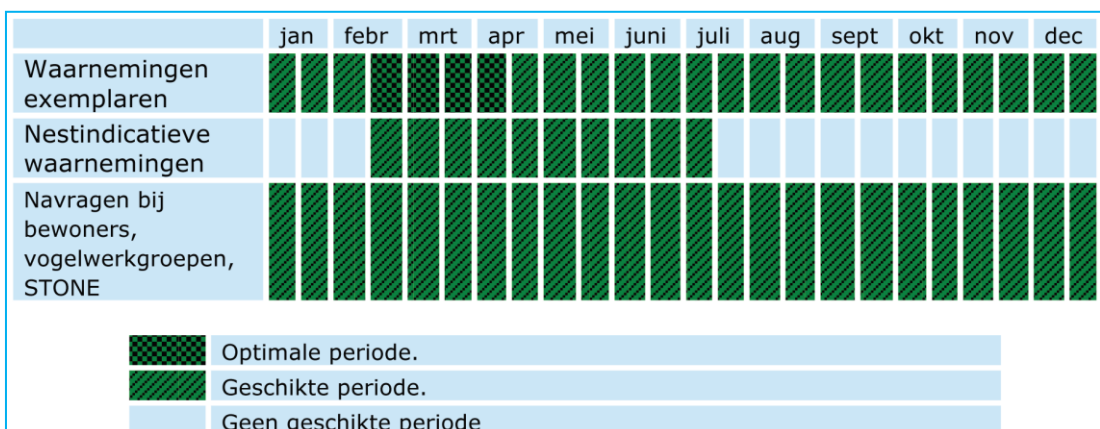
- goede omstandigheden (b.v. geen regen, harde wind en/of kou);
- op geluidsluwe momenten (bijvoorbeeld de zondagmorgen in stedelijk gebied);
- Op geschikte momenten op de dag (tussen 1 à 2 uur na zonsopkomst en 1 à 2 uur voor zonsondergang is de meeste activiteit waar te nemen, met een piek in de ochtend);
- met een tussenperiode van minimaal 10 dagen.

Afbeelding 4: Geschikte onderzoeksperiode huismus (bron: Kennisdocument BIJ12).

Er zijn geen concrete aanwijzingen aangetroffen in de te amoveren opstallen die wijzen op de aanwezigheid van een steenuil. De opstallen waren echter niet zeer grondig te onderzoeken en er waren elementen, zoals isolatiepanelen, aanwezig waarachter de soort een broedplek kan hebben. De kans op aanwezigheid van een exemplaar wordt beperkt geschat, maar kan op basis van onderhavige quickscan echter niet geheel worden uitgesloten. Het nest en het functionele leefgebied van de steenuil zijn jaarrond beschermd en mogen niet worden aangetast zonder toestemming van de provincie, ook niet buiten het broedseizoen. Aantasting van het overige functionele leefgebied (foerageergebied en dergelijke) wordt in onderhavige situatie echter niet verwacht.

Het wordt aangeraden een nader onderzoek naar deze soort te laten uitvoeren. Dit onderzoek dient op basis van de methodiek zoals beschreven in het kennisdocument Steenuil van BIJ12 te gebeuren. Volgens dit document kan afwezigheid van broedende steenuilen worden aangetoond als tijdens drie gerichte veldbezoeken in de periode van 1 februari tot en met 30 april -waarbij er minimaal 1 maand zit tussen het eerste en het laatste bezoek- geen aanwezigheid kan worden aangetoond. Overigens kan het daadwerkelijke gebruik van het nest gebeuren van begin februari tot en met half juli. De werkelijke periode is afhankelijk van onder andere de weersomstandigheden en van het voedselaanbod.

Afbeelding 5: Geschikte onderzoeksperiode steenuil (bron: Kennisdocument BIJ12).

Op basis van de uitkomsten van de nadere onderzoeken naar huismus en steenuil zal moeten worden bepaald of er vervolgstappen (zoals het aanvragen van een ontheffing) noodzakelijk zijn.

Eventueel aan te treffen vaste verblijfplaatsen van de te onderzoeken soorten zijn relatief eenvoudig te mitigeren. Een ontheffing voor deze soorten wordt vrijwel altijd afgegeven. De resultaten van de nadere onderzoeken zullen derhalve niet tot gevolg hebben dat een bestemmingsplanwijziging geen doorgang zou kunnen vinden.

In de opstallen en de groenstructuren kunnen algemeen voorkomende vogels broeden. De sloop- en rooiwerkzaamheden zullen derhalve buiten het broedseizoen van vogels moeten plaatsvinden. De wet hanteert geen harde datum voor het broedseizoen, het gaat erom of een broedgeval wordt verstoord. Als richtlijn kan de periode 15 maart tot en met juli als broedseizoen worden aangehouden. Duivensoorten kunnen echter nog later broeden.

Op het perceel wordt ook gebroed door de boerenwaluw. Het vermoeden is dat alleen in de nieuwe opstallen wordt gebroed, daar waar de dieren zijn. Nesten van de boerenwaluw zijn niet jaarrond beschermd. In de directe omgeving zijn voldoende alternatieve broedlocaties aanwezig. Door buiten het broedseizoen van de boerenwaluw te slopen wordt voorkomen dat er broedgevallen verloren gaan of verstoord worden. In verband met mogelijke broedgevallen van de huismus en overige broedvogels dienen de opstallen toch al buiten het broedseizoen van vogels plaats te vinden.

Cuneraweg 307

Er zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Een locatie waar mogelijk af en toe een keer een uil roest is niet beschermd. In de omgeving zijn alternatieve roestplekken aanwezig. In de opstallen en de groenstructuren aan de opstallen kunnen algemeen voorkomende vogels broeden. De sloop- en rooiwerkzaamheden zullen derhalve buiten het broedseizoen van vogels moeten plaatsvinden. De wet hanteert geen harde datum voor het broedseizoen, het gaat erom of een broedgeval wordt verstoord. Als richtlijn kan de periode 15 maart tot en met juli als broedseizoen worden aangehouden. Duivensoorten kunnen echter nog later broeden. In minimaal één van de opstallen wordt door een duif gebroed.

Wanneer sloop binnen het broedseizoen noodzakelijk is, dienen de opstallen en de directe omgeving voorafgaande aan de sloop te worden gecontroleerd op broedgevallen. Bij afwezigheid van broedgevallen kunnen de opstallen ook binnen het broedseizoen worden geamoveerd.

Wanneer de genoemde voorwaarde wordt gehanteerd, zijn er geen negatieve effecten op vogels te verwachten op deze locatie.

Grondgebonden zoogdieren

Binnen het plangebied zijn geen vaste verblijf- of voortplantingsplaatsen van soorten die zijn beschermd bij de Habitatrichtlijn of niet zijn vrijgesteld door de provincie vastgesteld.

Een eventuele dagrustplaats van de steenmarter is niet beschermd, een steenmarter heeft meerdere locaties binnen zijn territorium die hij in meer of mindere mate gebruikt. Bij een veel gebruikte locatie zijn vaak sporen, zoals latrines of prooi-resten, te vinden. Dergelijke sporen zijn in onderhavige situatie niet aangetroffen.

Algemeen voorkomende soorten zijn door de provincie vrijgesteld van de verbodsbepalingen als het een ruimtelijke ingreep of inrichting betreft (zie bijlage 1 voor vrijgestelde soorten). Wel geldt de zorgplicht voor dergelijke soorten.

Er zijn geen negatieve effecten te verwachten aangaande grondgebonden zoogdieren, mits de zorgplicht wordt nageleefd.

Vleermuizen

De te amoveren opstallen blijken na nadere inspectie zeer beperkt geschikt voor vleermuizen. Een nader onderzoek naar deze soortgroep wordt derhalve ook niet zinvol geacht.

De acacia op locatie Hogesteeg 21 waarin, in theorie, een exemplaar kan wegkruipen blijft volgens de eigenaar behouden. Wel dient verstoring van licht op deze boom tijdens de werkzaamheden en in de toekomstige situatie voorkomen te worden.

In de toekomstige situatie kunnen vleermuizen gewoon blijven foerageren binnen de deellocaties. Tevens zullen er door de beoogde ingrepen geen vliegroutes verloren gaan.

Negatieve effecten op vleermuizen wordt op basis van bovenstaande niet verwacht.

Amfibieën, reptielen en vissen

Binnen het plangebied zijn geen vaste verblijf- of voortplantingsplaatsen van soorten die zijn beschermd bij de Habitatrichtlijn of niet zijn vrijgesteld door de provincie vastgesteld.

Mogelijk dat er binnen het plangebied een keer een algemeen voorkomende amfibiesoort kan worden aangetroffen. Algemeen voorkomende amfibiesoorten zijn door de provincie vrijgesteld van de verbodsbepalingen als het een ruimtelijke ingreep of inrichting betreft (zie bijlage 1 voor vrijgestelde soorten). Wel geldt de zorgplicht voor dergelijke soorten.

Er zijn geen negatieve effecten te verwachten aangaande de drie soortgroepen.

Ongewervelden/ overige soorten

Binnen het plangebied zijn geen vaste verblijf- of voortplantingsplaatsen van soorten die zijn beschermd bij de Habitatrichtlijn of voorkomen op de 'nationale lijst'.

Er zijn geen negatieve effecten te verwachten aangaande ongewervelden.

De zorgplicht

De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving

Voor alle soorten geldt een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan deze soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen. De kwetsbare perioden zijn niet voor alle verschillende soortgroepen gelijk. Als "veilige" periode voor alle groepen geldt in het algemeen de periode van half oktober tot eind november, de periode waarin de voortplantingstijd achter de rug is en dieren als de egel en amfibieën nog niet in winterslaap zijn. Bovendien zijn de houtduiven uit het laatste legsel dan waarschijnlijk ook al uitgevlogen.

Indien vooraf bekend is dat werkzaamheden moeten worden uitgevoerd binnen de kwetsbare perioden van de betreffende soorten, is het zaak ervoor te zorgen dat het gebied tegen die tijd ongeschikt is als leefgebied voor die soorten.

Zo kan bijvoorbeeld vegetatie gedurende het groeiseizoen kort gemaaid worden, zodat er geen vogels gaan broeden en het tegen de winter ook ongeschikt is voor kleine zoogdieren die in winterslaap gaan.

Indien tijdens de werkzaamheden beschermde soorten worden aangetroffen, dient schade aan de exemplaren zoveel mogelijk voorkomen of beperkt te worden.

6 CONCLUSIE EN VRIJBLIJVEND ADVIES

6.1 Conclusie

Op basis van onderhavige quickscan is beoordeeld of er procedurele gevolgen zijn betreffende de vigerende (natuur)wetgeving. Wanneer gesproken wordt over plangebied worden beide locaties bedoeld.

Voor toelichting bij de conclusie dient hoofdstuk vijf geraadpleegd te worden.

Conclusie	
NNN/ Natura2000	Het plangebied is niet gelegen binnen het Natuurnetwerk Nederland. → De provincie hanteert geen externe werking als het gaat om het NNN. Een Nee-tenzij toets is niet aan de orde. Het plangebied betreft geen weidevogelgebied of een ander gebied dat is beschermd overeenkomstig het provinciale natuurbeleid. Het plangebied is niet nabij een Natura2000-gebied gelegen. → Het project zal geen direct negatief effect hebben op de aangewezen soorten voor de meest nabijgelegen Natura2000-gebieden; → Thema's als verdroging en vermesting/ verzuring (stikstof) vallen niet onder de reikwijdte van onderhavige quickscan flora en fauna.
Soortgroepen	Flora Er zijn binnen het plangebied geen beschermde wilde soorten aangetroffen.
	Vogels Hogesteeg 21 De huismus is aanwezig op de locatie. → Er dient door middel van een nader onderzoek inzichtelijk te worden gemaakt wat de functie is van dit deelgebied aangaande deze soort; → Het onderzoek dient conform het kennisdocument Huismus van BIJ12 te gebeuren. Een broedlocatie van de steenuil kon op basis van onderhavige quickscan niet worden uitgesloten. → Een nader onderzoek naar deze soort zal inzichtelijk moeten maken of de steenuil broedt in één van de opstallen; → Dit onderzoek dient op basis van het kennisdocument Steenuil van BIJ12 te gebeuren. Er dient rekening te worden gehouden met algemeen voorkomende soorten. → De sloop- en rooiwerkzaamheden dienen buiten het broedseizoen plaats te vinden. Cuneraweg 307 Jaarrond beschermde soorten zijn niet aangetroffen. Er dient rekening te worden gehouden met algemeen voorkomende soorten. → De sloop- en rooiwerkzaamheden dienen buiten het broedseizoen plaats te vinden.

Soortgroepen	Grondgebonden zoogdieren Vaste verblijfplaatsen of exemplaren van Habitatrichtlijnsoorten of van niet-vrijgestelde nationaal beschermde soorten zijn niet aangetroffen. → Door de provincie vrijgestelde soorten kunnen voorkomen.
	Vleermuizen Geschikte verblijf- en/of voortplantingsplaatsen voor gebouwbewonende soorten worden niet verwacht. Mogelijk kunnen boombewonende soorten verblijven in de acacia op locatie Hogesteeg 21. → Deze boom blijft gehandhaafd. Tevens betreft het plangebied geen essentieel foerageergebied en zullen er door de ingreep geen essentiële vliegroutes verloren gaan.
	Amfibieën, reptielen en vissen Vaste verblijfplaatsen of exemplaren van Habitatrichtlijnsoorten of van niet-vrijgestelde nationaal beschermde soorten zijn niet aangetroffen. Mogelijk komen algemeen voorkomende amfibiesoorten voor. → Door de provincie vrijgestelde soorten kunnen voorkomen.
	Ongewervelden/ overige soorten Vaste verblijfplaatsen of exemplaren van Habitatrichtlijnsoorten of van nationaal beschermde soorten zijn niet aangetroffen.

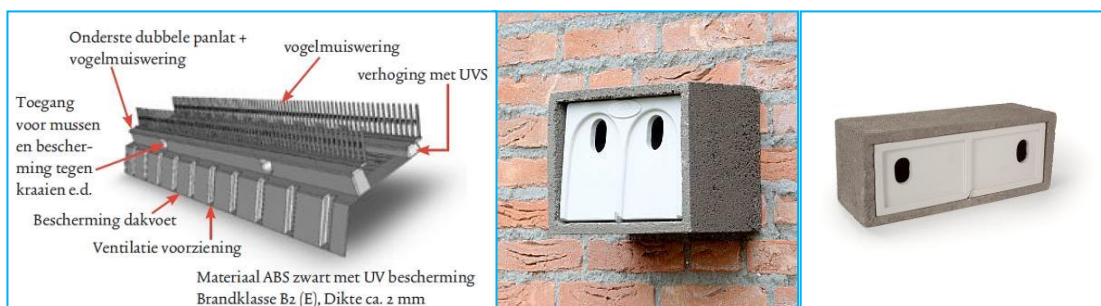
Op basis van het uitgevoerde onderzoek kan worden geconcludeerd dat in de onderzochte situatie procedurele gevolgen niet zijn uitgesloten.

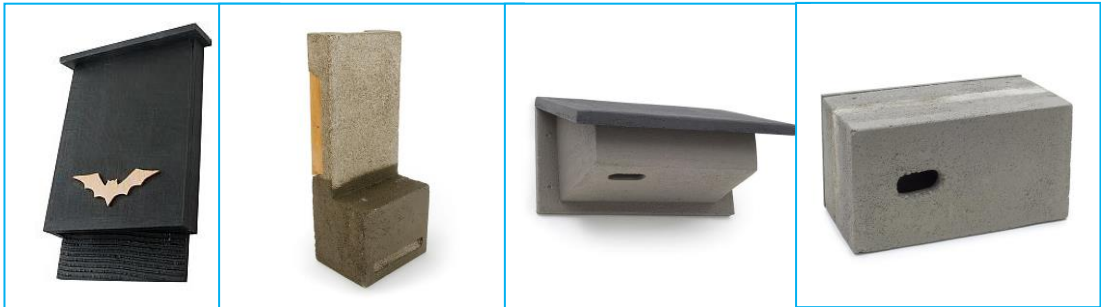
- Nader onderzoek naar huismus en steenuil wordt nodig geacht;
- Op basis van de uitkomsten van de nadere onderzoeken zal moeten worden bepaald of er vervolgstappen (zoals het aanvragen van een ontheffing) noodzakelijk zijn;
- Eventueel aan te treffen vaste verblijfplaatsen van de te onderzoeken soorten zijn relatief eenvoudig te mitigeren. Een ontheffing voor deze soorten wordt vrijwel altijd afgegeven. De resultaten van de nadere onderzoeken zullen derhalve niet tot gevolg hebben dat een bestemmingsplanwijziging geen doorgang zou kunnen vinden;
- Een ontheffing in het kader van de Wnb is vooralsnog niet noodzakelijk;
- Voor algemeen voorkomende soorten geldt een algemene vrijstelling als het ruimtelijke ingrepen betreft;
- De zorgplicht is altijd van toepassing.

6.2 Vrijblijvend advies

Bij de nieuwbouw op locatie Hogesteeg 21 kan rekening worden gehouden met huismussen door zogenaamde vogelvides (o.a. te vinden op monier.nl), of een dergelijke constructie toe te passen, in plaats van vogelschroot.

Tevens kunnen speciale nestkasten voor de huismus, gierwaluw en vleermuizen worden ingebouwd of worden aangebracht. Over dit zogenaamde natuur-inclusief bouwen is tegenwoordig veel te vinden op internet.

Foto's: Voorbeelden externe en inbouwkasten (huismus, vleermuis en gierzwaluw) (bron: Vivara pro.nl).

BIJLAGE 1

WETTELIJK KADER

1.1 Wet natuurbescherming (Wnb)

De Flora- en faunawet is op 1 januari 2017 overgaan in de Wet natuurbescherming (Wnb). Deze wet dient ter vervanging van de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet en heeft als doel te komen tot één integrale en vereenvoudigde regeling van de natuurbescherming. Hierbij is de Europese regelgeving als uitgangspunt genomen. In de wet is nog steeds een deling van bescherming van soorten en gebieden (Natura2000).

Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden.

Alle vogels, in totaal ruim 700 soorten, zijn beschermd (Vogelrichtlijn). Sommige soorten genieten een extra bescherming onder het verdrag van Bern of is het nest ervan jaarrond beschermd. Daarnaast worden ongeveer 230 overige Europese en nationale soorten beschermd.

- Verbodsbepalingen

Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen

Bron: Brochure Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, ministerie EZ, versie 1.3 december 2016).

De verbodsbepalingen voor vogels en Habitatrichtlijnsoorten in de Wet natuurbescherming sluiten vrijwel één op één aan bij de bepalingen uit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. De verbodsbepalingen zijn gericht op de bescherming van individuen van soorten.

Verstoring van vogels is niet verboden indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort (artikel 3.1 lid 4 en lid 5). Het is aan de initiatiefnemer om zich ervan te vergewissen – en waar nodig aan te kunnen tonen – dat de op zich versturende activiteit geen bedreiging vormt voor de vogelsoort en aldus niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de betreffende soort.

Het verbod om dieren opzettelijk te doden of te vangen en het verbod om vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of vernielen, is niet van toepassing op de bosmuis, huisspitsmuis of veldmuis, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden (artikel 3.10 lid 3).

Opzettelijkheid

In de Wet natuurbescherming is bij meer verbodsbepalingen dan onder de Flora- en faunawet het opzetvereiste toegevoegd, in lijn met de artikelen van de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn. In de Flora- en faunawet was alleen sprake van het opzetvereiste bij verontrusting (art 10). Hierdoor was de Flora- en faunawet strenger dan de verbodsbepalingen van de Habitatrichtlijn. Niet-opzettelijke handelingen waarbij de verbodsbepalingen overtreden worden, zijn nu niet langer verboden. Daarbij is van belang dat het Europees Hof van Justitie in zijn jurisprudentie heeft bepaald dat onder opzet ook voorwaardelijke opzet moet worden begrepen⁶): *“Daarvan is sprake als iemand een handeling verricht en daarbij bewust de aanmerkelijke kans aanvaardt dat zijn gedragingen schadelijke gevolgen hebben voor een dier of plant...”*.

- Ontheffing of vrijstelling

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- Ten eerste mag alleen van de verbodsbepaling afgeweken worden als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is.
- Ten tweede moet tegenover de afwijking van het verbod een in de wet genoemd belang staan. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn.
- Ten slot mag de ingreep geen afreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

De drie criteria op grond waarvan van de verbodsbepalingen afgeweken kan worden, zijn eveneens uit deze twee richtlijnen overgenomen. Dat betekent dat de verbodsbepalingen niet overtreden mogen worden, tenzij men een ontheffing kan krijgen (het zogenoemde ‘nee, tenzij-principe’).

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen zijn bovendien vrijstellingen mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Vrijstellingen kunnen in principe gelden voor alle drie de beschermingsregimes. Vrijstellingen van verbodsbepalingen zoals die gelden voor Vogelrichtlijn- of Habitatrichtlijnsoorten, kunnen alleen verleend worden voor in de Europese Vogelrichtlijn of Europese Habitatrichtlijn genoemde belangen. Om soorten vrij te stellen, zal altijd voldaan moeten zijn aan de vereisten van de wet, met name de afweging dat de vrijstelling geen afbreuk mag doen aan het streven de populatie van de betrokken soort in hun natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (voor Habitatrichtlijnsoorten en andere soorten) dan wel dat de vrijstelling niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van vogelsoorten.

Belangen voor ontheffingsverlening of vrijstelling onder de Wet natuurbescherming

Voor vogels beschermd onder de Vogelrichtlijn kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- ter bescherming van flora of fauna;
- voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt,
- om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Voor soorten beschermd onder de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern of het Verdrag van Bonn kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Voor andere, 'nationaal' beschermde soorten kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- de belangen die gelden voor soorten van de Habitatrichtlijn zoals hierboven genoemd;
- in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daaropvolgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
- ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied,
- in het algemeen belang van de betreffende soort.

Provinciale staten kunnen vrijstelling van de verbodsbepalingen verlenen. Dit moet worden geregeld in een provinciale verordening. In de verordening of regeling staat aangegeven voor welke verbodsbepalingen, voor welke handelingen en voor welke soorten de vrijstelling geldt. Onder meer op basis van regionale verschillen in de staat van instandhouding van soorten kunnen de vrijgestelde soorten per provincie verschillen.

In de provincie Utrecht zijn onderstaande soorten vrijgesteld voor projecten die onder andere in het kader van een ruimtelijke ingreep plaatsvindt.

Zoogdieren

Aardmuis
Bosmuis
Bunzing
Dwergmuis
Dwergspitsmuis
Egel
Gewone bosspitsmuis
Haas
Hermelijn
Huisspitsmuis
Konijn
Ondergrondse woelmuis
Ree
Rosse woelmuis
Tweekleurige bosspitsmuis
Veldmuis
Vos
Wezel
Woelrat

Amfibieën

Bruine kikker
Gewone pad
Kleine watersalamander
Meerkikker
Middelste groene kikker of Bastaardkikker

(Bron: Provinciaal blad Utrecht, nummer 7054, 30 december 2016)

- Gedragscode

Voor regulier voorkomende werkzaamheden en ruimtelijke ontwikkeling kan een vrijstelling van de verbodsbepalingen mogelijk zijn als u handelt conform een goedgekeurde gedragscode. Het kan gaan om handelingen in het kader van bestendig beheer of onderhoud, bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkeling of inrichting. Zo is het onder de Wet natuurbescherming mogelijk om via een gedragscode Europees beschermde vogel- en andere dier- en plantensoorten vrij te stellen bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, mits er sprake is van een bij respectievelijk Vogelrichtlijn of Habitatrichtlijn genoemd belang.

In een gedragscode is beschreven hoe zorgvuldig gewerkt wordt opdat schade aan beschermde dieren en planten wordt voorkomen of tot een minimum beperkt.

Gedragscodes zijn bedoeld voor organisaties die in hun reguliere taken of activiteiten regelmatig met de wet te maken hebben. Elke sector kan een gedragscode opstellen en laten goedkeuren. Wanneer een gedragscode is goedgekeurd, kan eenieder die aantoonbaar in overeenstemming met de betreffende gedragscode handelt, zonder ontheffing de handelingen verrichten. Er kan gecontroleerd worden of er gehandeld wordt volgens de gedragscode. Dat dient aangetoond te worden; de bewijslast dat er correct wordt gehandeld ligt bij de initiatiefnemer.

Gedragscodes worden goedgekeurd door de Minister van EZ, in overleg met de provincies. De goedkeuring geldt voor een periode van maximaal vijf jaar.

- Ecologisch onderzoek laten uitvoeren

Voordat de beoogde ingreep kan plaatsvinden dient inzichtelijk gemaakt te zijn dat er door de ingreep geen overtreding zal plaatsvinden van de Wet natuurbescherming.

Meestal wordt eerst een zogenaamde quickscan (natuurtoets) flora en fauna uitgevoerd. Uit dit onderzoek dient naar voren te komen of er vervolgstappen genomen dienen te worden. De vervolgstappen kunnen bestaan uit een nader onderzoek, het nemen van mitigerende maatregelen en/ of het aanvragen van een ontheffing.

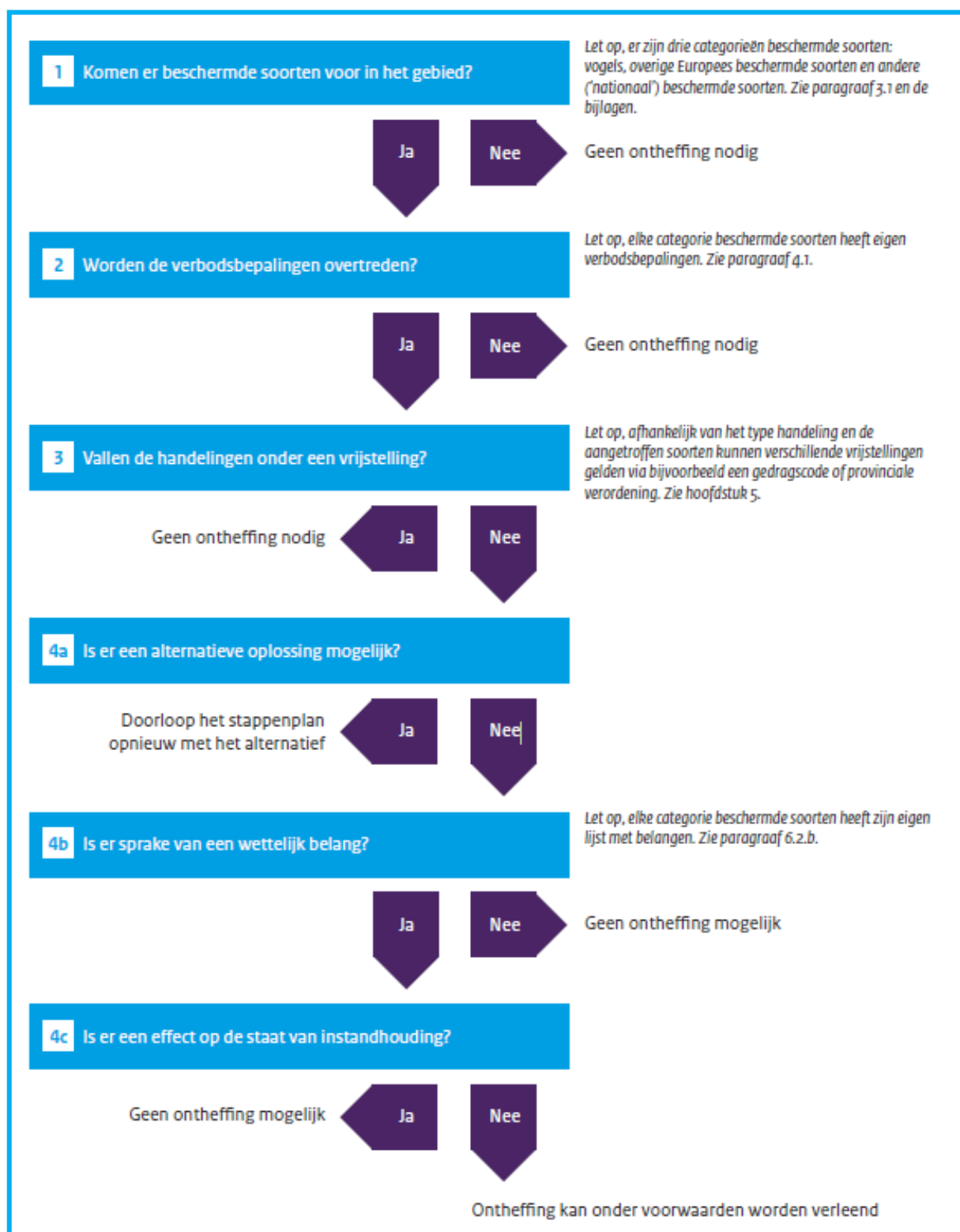
De bepalingen van de Wet natuurbescherming zijn alleen van toepassing als op of rondom de locatie waar de werkzaamheden gaan plaatsvinden beschermde planten en/of dieren voorkomen of als zich daar hun nesten, voortplantingsplaatsen of rustplaatsen bevinden.

Het plangebied is het gebied waar de daadwerkelijke handeling wordt uitgevoerd. Afhankelijk van de kenmerken van de activiteit kunnen storende factoren ook optreden buiten het plangebied. Denk aan verstoring door geluid, waardoor bijvoorbeeld het verbod om soorten opzettelijk te verstoren wordt overtreden.

Hoe groot het onderzoeksgebied is hangt dan ook af van de invloedssfeer van de werkzaamheden. Het onderzoeksgebied is vaak groter dan het plangebied.

Andere leefgebieden van een diersoort, zoals foerageergebieden of vaste vliegroutes, worden volgens de uitleg van het Guidance document niet beschermd, tenzij deze samenvallen met de voortplantings- of rustplaatsen. Jurisprudentie maakt echter duidelijk dat in het geval van Habitatrichtlijnsoorten het zodanig verstoren van vaste vliegroutes en/of beschadigen van foerageergebied dat de soort om die reden deze vaste voortplantings- of rustplaatsen (die buiten het plangebied zijn gelegen) zal verlaten, wel onder het verbod van de Habitatrichtlijn valt). De redenering hierbij is dat bij een dergelijke verstoring de ecologische functionaliteit van de voortplantings- of rustplaatsen niet meer gegarandeerd is. In deze gevallen is dan ook artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming van toepassing.

Het ministerie van Economische Zaken heeft een stappenplan opgesteld die door initiatiefnemers doorlopen dient te worden.

Bron: Brochure Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, ministerie EZ, versie 1.3 december 2016).

Natura2000 (gebiedsbescherming)

Gebieden die bescherming genieten zijn Natura2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden).

Handelingen binnen beschermde gebieden die de wezenlijke kenmerken van het gebied aantasten, zijn in principe verboden en worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Bij ruimtelijke ingrepen in de nabije omgeving van de beschermde gebieden moet worden bepaald in hoeverre de externe werking van de ingreep een effect heeft op het beschermde gebied. Indien er negatieve effecten te verwachten zijn, bijvoorbeeld door een toename van stikstofdepositie, dient er een vervolgonderzoek plaats te vinden. Dit onderzoek vindt plaats in het kader van de PAS (Programma Aanpak Stikstof). Mogelijk dient er een vergunning Wnb aangevraagd te worden.

1.2 Nationaal Natuur Netwerk/ Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De bescherming van het Nationaal Natuurnetwerk/ Natuurnetwerk Nederland (NNN, de voormalige EHS) komt voort uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte.

Dit NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

In het NNN liggen: bestaande natuurgebieden (waaronder Natura2000, gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt, landbouwgebieden (beheerd volgens agrarisch natuurbeheer) en ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en de Waddenzee.

In het netwerk geldt voor nieuwe ontwikkelingen het 'nee, tenzij'-principe. Ruimtelijke ingrepen zijn niet toegestaan, tenzij er geen alternatieven zijn. Ook moeten de ontwikkelingen een groot openbaar belang hebben. De schadelijke effecten van de activiteit op de natuur moeten bovendien worden gemitigeerd. De kernkwaliteiten en omgevingscondities vormen het toetsingskader. De initiatiefnemer dient onderzoek te doen naar eventuele significant negatieve effecten die een activiteit kan hebben op het NNN.

1.3 Overige natuurgebieden

Buiten de bescherming van de Wet natuurbescherming en het NNN bevinden zich ook natuurgebieden beschermd middels provinciaal beleid, veelal beschreven in Omgevingsplannen of Streekplannen. In dit provinciale beleid is de bescherming van bijvoorbeeld ganzenfoerageergebied en weidevogelgebied uitgewerkt. In Gelderland liggen dergelijke gebieden vaak in de Groene ontwikkelingszone (GO).

1.4 Rode Lijst

Rode Lijst soorten zijn soorten die zijn opgenomen op officiële, door het parlement bekrachtigde en in de Staatscourant gepubliceerde, lijsten van soorten die gevoelig of kwetsbaar zijn of zelfs direct in hun voortbestaan bedreigd worden. De bedreigde dier- en plantensoorten op de Rode Lijsten hebben geen juridische status, tenzij ze ook in de wet zijn opgenomen.

De aanwijzing van nationale soorten is mede gebaseerd op de status die de soorten in de rode lijsten hadden ten tijde van het opstellen van de Wnb.

BIJLAGE 2

LIJSTEN BESCHERMDE SOORTEN

Soorten beschermd onder paragraaf 3.2 van de
Wet natuurbescherming (artikel 3.5 en 3.8)

Nederlandse naam Latijnse naam

Planten (4)

Drijvende water- weegbree	Luronium natans
Groenknolorchis	Liparis loeselii
Kruidpend moerasscherm	Apium repens
Zomerschroeforchis	Spiranthes aestivalis

Zoogdieren terrestisch (8)

Bever	Castor fiber
Hamster	Cricetus cricetus
Hazelmuis	Muscardinus avellanarius
Eurazische lynx	Lynx lynx
Noordse woelmuis	Microtus oeconomus
Otter	Lutra lutra
Wilde kat	Felis silvestris
Wolf *)	Canis lupus

Vleermuizen (22)

Bechsteins vleermuis	Myotis bechsteinii
Bosvleermuis	Nyctalus leisleri
Brandts vleermuis	Myotis brandtii
Fransje staart	Myotis nattereri
Gewone baardvleermuis	Myotis mystacinus ssp. mystacinus
Gewone dwerg- vleermuis	Pipistrellus pipistrellus
Gewone grootoor- vleermuis	Plecotus auritus
Grijze grootoor- vleermuis	Plecotus auritus
Grote hoefijzerneus	Rhinolophus ferrum- equinum
Grote rosse vleermuis	Nyctalus lasiopterus
Ingekorven vleermuis	Myotis emarginatus
Kleine dwerg- vleermuis	Pipistrellus pygmaeus
Kleine hoefijzerneus	Rhinolophus hipposideros
Laatzvleer	Eptesicus serotinus
Meervleermuis	Myotis dasycneme
Mopsvleermuis	Barbastella barbastellus
Noordse vleermuis	Eptesicus nilssonii
Rosse vleermuis	Nyctalus noctula
Ruige dwerg- vleermuis	Pipistrellus nathusii
Tweekleurige vleermuis	Vespertilio murinus
Vale vleermuis	Myotis myotis
Watervleermuis	Myotis daubentonii

Zoogdieren marien (5)

Bruinvos	Phocoena phocoena
Gewone dolfin	Delphinus delphis
Tuimelaar	Tursiops truncatus
Witflankdolfijn	Lagenorhynchus acutus
Witsnuitdolfijn	Lagenorhynchus alibonatus

Vissen (2)

Houting	Coregonus oxyrinchus
Steur	Acipenser sturio

Amfibieën (8)

Boomkikker	Hyla arborea
Geelbuikvuurpad	Bombina variegata
Hefkikker	Rana arvalis
Kamsalamander	Triturus cristatus
Knofookpad	Pelobates fuscus
Poelkikker	Rana lessonae
Rugstreeppad	Bufo calamita
Vroedmeesterpad	Alytes obstetricans

Reptielen (3)

Gladde slang	Coronella asurtaca
Muurhagedis	Podarcis muralis
Zandhagedis	Lacerta agilis

Vlinders (7)

Donker pimpernel- blauwje	Maculinea nausithous
Groete vuurvinder	Lycaena dispar
Moerasparelmoer- vinder *)	Euphydryas aurinia
Pimpernelblauwje	Maculinea teleius
Teuntsbloempijl- staart	Proserpinus proserpina
Tijmblauwje *)	Maculinea arion
Zilverstreephooft- beestje *)	Coenonympha hero

Libellen (8)

Bronslibel *)	Oxygaster curditi
Gaffellibel	Ophiogomphus cecilia
Gevleete witsnuit- libel	Leucorrhinia pectoralis
Groene glazenmaker	Aeshna viridis
Noordse winter- juffer *)	Sympecma paedisca
Ooseltjke witsnuit- libel *)	Leucorrhinia albifrons
Rivierrombout	Gomphus flavipes
Sterltjke witsnuitlibel	Leucorrhinia caudalis

Kevers (5)

Brede geelrandwater- roofkever	Dytiscus latidorsus
Gestreepde water- roofkever	Graphoderus bilineatus
Heldenbok	Cerambyx cerdo
Juchdeerkever	Osmoderma eremita
Vermiljoenkever	Cucujus cinnabarinus

Overige soorten (2)

Bataafse stroom- mossel	Unio crassus
Platte schijfhoren	Anisus vorticulus

*) Soorten verdwenen uit Nederland maar die
toch beschermd zijn op grond van artikel 3.5 en
3.8 omdat er een gerede kans op terugkeer bestaat

Soorten beschermd onder paragraaf 3.3 van de
Wet natuurbescherming (artikel 3.10 en 3.11)

Nederlandse naam Latijnse naam

Planten (76)

Akkerboerbloem *)	<i>Ranunculus arvensis</i>
Akkerdooznazad *)	<i>Torilis arvensis</i>
Akkerogenroost *)	<i>Odonthus vernus vernus</i>
Bekliende ogenroost *)	<i>Euphrasia rostkoviana</i>
Berggarnander *)	<i>Teucrium montanum</i>
Bergnachtorchis *)	<i>Platanthera chlorantha</i>
Blaasvaren	<i>Cystopteris fragilis</i>
Blauw guichelheil *)	<i>Anagallis arvensis foemina</i>
Bokkenorchis *)	<i>Himantoglossum hircinum</i>
Bosboerbloem *)	<i>Ranunculus pol. nemorosus</i>
Bosdravik *)	<i>Bromopsis r. benekenii</i>
Brave hendrik *)	<i>Chenopodium bonus- henricus</i>
Brede wolfsmelk *)	<i>Euphorbia platyphyllus</i>
Breed wollegras *)	<i>Eriophorum latifolium</i>
Bruinrode wespenorchis	<i>Epipactis atrorubens</i>
Dennenorchis *)	<i>Goodyera repens</i>
Dreps *)	<i>Bromus secalinus</i>
Echte garnander *)	<i>Teucrium cham. germanicum</i>
Franjegendaan	<i>Gentianella ciliata</i>
Geelgroene wespenorchis *)	<i>Epipactis muelleri</i>
Geplooide vrouwenmaniel *)	<i>Alchemilla subcrenata</i>
Geande veldsla *)	<i>Valerianella dentata</i>
Gevlekt zonneroosje *)	<i>Tuberaria guttata</i>
Glad biggenkruid *)	<i>Hypochaeris glabra</i>
Gladde zegge *)	<i>Carex laevigata</i>
Groene nachtorchis	<i>Coeloglossum viride</i>
Groensleel *)	<i>Asplenium viride</i>
Groot spiegelklokje *)	<i>Legousia speculum- venetis</i>
Grote bosaardbet *)	<i>Fragaria moschata</i>
Grote leeuwenklauw *)	<i>Aphanes arvensis</i>
Honingorchis	<i>Hemimium monorchis</i>
Kalkboerbloem *)	<i>Ranunculus polyanthenos ssp. polyanthenoides</i>
Kalkkruip *)	<i>Centaurea calcitrapa</i>
Karhutzeranjer *)	<i>Dianthus carthusianorum</i>
Karwijzelie *)	<i>Scandix carvifolia</i>
Kleinere ereprijs *)	<i>Veronica verna</i>
Kleinere Schorseneer *)	<i>Scorzenera humilis</i>
Kleinere wolfsmelk *)	<i>Euphorbia exigua</i>
Kluwenklokje	<i>Campanula glomerata</i>
Knollathyrus *)	<i>Lathyrus latifolius</i>
Knolspirea *)	<i>Filipendula vulgaris</i>
Korensla *)	<i>Amorsetis minima</i>
Kranskarwij *)	<i>Carum verticillatum</i>
Kruipdijm *)	<i>Thymus praecox</i>
Lange zonnedaauw	<i>Drosera longifolia</i>
Liggende ereprijs *)	<i>Veronica prostrata</i>
Moerasgarnander *)	<i>Teucrium scordium</i>
Muurbloem	<i>Erysimum cheiri</i>
Naakte lathyrus *)	<i>Lathyrus aphaca</i>
Naaldenkervel *)	<i>Scandix peccen-veneris</i>
Pijlscheeffelk	<i>Arabis h. sagittata</i>
Roggelelie *)	<i>Lilium bulbiferum croceum</i>
Rood peperboompje *)	<i>Daphne mezereum</i>
Rozenkransje *)	<i>Anemone nemorosa</i>
Ruw parelzaad *)	<i>Lithospermum arvense</i>
Stofzaad *)	<i>Monotropa hypopitys</i>
Scherpkruid *)	<i>Asperugo procumbens</i>
Schubvaren	<i>Cererach officinarum</i>
Schubzegge *)	<i>Carex leptocarpa</i>

Smalle raaf *)	<i>Galeopsis angustifolia</i>
Spiet havikskruid *)	<i>Hieracium lacucella</i>
Steenbraam *)	<i>Rubus saxatilis</i>
Stijve wolfsmelk *)	<i>Euphorbia serotina</i>
Tengere distel *)	<i>Carduus tenuiflorus</i>
Tengere veldmuur *)	<i>Minuartia hybrida</i>
Trosgarnander *)	<i>Teucrium bourys</i>
Veenbloembies *)	<i>Scheuchzeria palustris</i>
Vliegenorchis	<i>Ophrys insectifera</i>
Vroege ereprijs *)	<i>Veronica praecox</i>
Wilde averuit *)	<i>Anemone c. campestris</i>
Wilde ridderspoor *)	<i>Consolida regalis</i>
Wilde weide *)	<i>Melampyrum arvense</i>
Wolfskers *)	<i>Atropa bella-donna</i>
Zandwolfsmelk *)	<i>Euphorbia seguieriana</i>
Zinkvooltje	<i>Viola lutea calaminaria</i>
Zweedse kornoelje *)	<i>Cornus suecica</i>

Zoogdieren terrestisch (31)

Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Boommarter	<i>Maris martes</i>
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>
Bunzing	<i>Mus mus domesticus</i>
Damhert	<i>Dama dama</i>
Das	<i>Meles meles</i>
Dwergmuis	<i>Microtus minutus</i>
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
Edelhert	<i>Cervus elaphus</i>
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>
Elkermuis	<i>Elomys quercinus</i>
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
Grote bosmuis	<i>Apodemus flavicollis</i>
Haas	<i>Lepus europaeus</i>
Hermeltijn	<i>Mus mus erminea</i>
Hutspitsmuis	<i>Crocodylus russula</i>
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Molmuis *)	<i>Arvicola scherman</i>
Ondergrondse woelmuis	<i>Microtus subterraneus</i>
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
Steenarter	<i>Maris foina</i>
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
Veldspitsmuis	<i>Crocodyrus leucodon</i>
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>
Waterspitsmuis	<i>Neomys fodiens</i>
Wezel	<i>Mus mus nivalis</i>
Wild zwijn	<i>Sus scrofa</i>
Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>

Zoogdieren marien (2)

Gewone zeehond	<i>Phoca vitulina</i>
Grijze zeehond	<i>Halichoerus grypus</i>

Amfibieën (8)

Alpenwater- salamander	<i>Triturus alpestris</i>
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Kleinere water- salamander	<i>Triturus vulgaris</i>
Meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>
Middelste groene kikker	<i>Rana klepton esculenta</i>
Vinpoetsalamander	<i>Triturus helveticus</i>
Vuursalamander	<i>Salamandra salamandra</i>

Reptielen (4)

Adder	<i>Vipera berus</i>
-------	---------------------

Hazelworm	<i>Anguis fragilis</i>
Levendbarende hagedis	<i>Lacerta vivipara</i>
Ringlang	<i>Natrix natrix</i>

Vissen (6)

Beekdonderpad	<i>Cottus thienanus</i>
Beekprijs	<i>Lamprologus planeri</i>
Elrits	<i>Phoxinus phoxinus</i>
Gestippelde alver	<i>Alburnoides bipunctatus</i>
Groene modderkruiper	<i>Misgurnus fossilis</i>
Kwabaal *)	<i>Lota lota</i>

Vlinders (20)

Aardbeetvlinder *)	<i>Pieris malvae</i>
Bosparelmoe- vlinder *)	<i>Melitaea athalia</i>
Bruin dikkopje	<i>Erynnis tages</i>
Bruine elkenpage *)	<i>Sagittaria ilicis</i>
Duinparelmoe- vlinder *)	<i>Argynnis niobe</i>
Gentiaanblauwje *)	<i>Maculinea alcon</i>
Groene parelmoe- vlinder *)	<i>Argynnis aglaja</i>
Groene vos *)	<i>Nymphalis polychloros</i>
Groene weerschijn- vlinder *)	<i>Apatura iris</i>
Iepenpage	<i>Sagittaria w-album</i>
Kleinere heidevlinder *)	<i>Hipparchia statilinus</i>
Kleinere lijsvogel- vlinder *)	<i>Limenitis camilla</i>
Kommavvlinder *)	<i>Hesperia comma</i>
Sleedoornpage *)	<i>Thecla betulae</i>
Spiegeldikkopje *)	<i>Heptamelis morpheus</i>
Veenbesblauwje *)	<i>Plebejus opule</i>
Veenbesparelmoe- vlinder	<i>Boloria aquilonaris</i>
Veenhoofbeesje	<i>Coenonympha tullia</i>
Veldparelmoe- vlinder	<i>Melitaea cinxia</i>
Zilveren maan *)	<i>Boloria selene</i>

Libellen (8)

Beekrombout *)	<i>Gomphus vulgatissimus</i>
Bosbeekjuffer *)	<i>Calopteryx virgo</i>
Donkere waterjuffer *)	<i>Coenagrion armatum</i>
Gevlekte glanslibel *)	<i>Somatochlora flavomaculata</i>
Gewone bronlibel *)	<i>Cordulegaster boltonii</i>
Hoogveenglanslibel *)	<i>Somatochlora arcata</i>
Kempense	<i>Sympteryx</i>
Heidelibbel *)	<i>depresiusculum</i>
Speerwaterjuffer *)	<i>Coenagrion hastulatum</i>

Kevers (1)

Vliegend hert	<i>Lucanus cervus</i>
---------------	-----------------------

Overige soorten (1)

Europese rivierkreeft	<i>Asiacus asiaticus</i>
-----------------------	--------------------------

*) soort die geen wettelijke bescherming had
onder de Flora- en faunawet

BIJLAGE 3

JAARROND BESCHERMDE NESTEN (CATEGORIE 1-4)

Categorie 1-4: jaarrond beschermd

Boomvalk	<i>Falco subbuteo</i>	4
Buizerd	<i>Buteo buteo</i>	4
Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>	2
Grote gele kwikstaart	<i>Motacilla cinerea</i>	3
Havik	<i>Accipiter gentilis</i>	4
Huismus	<i>Passer domesticus</i>	2
Kerkuil	<i>Tyto alba</i>	3
Oehoe	<i>Bubo bubo</i>	3
Ooievaar	<i>Ciconia ciconia</i>	3
Ransuil	<i>Asio otus</i>	4
Roek	<i>Corvus frugilegus</i>	2
Slechtvalk	<i>Falco peregrinus</i>	3
Sperwer	<i>Accipiter nisus</i>	4
Steenuil	<i>Athene noctua</i>	1
Wespendief	<i>Pernis apivorus</i>	4
Zwarte wouw	<i>Milvus migrans</i>	4

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

BIJLAGE 4

LITERATUURLIJST

Broekhuizen, S e.a., Atlas van de Nederlandse zoogdieren, uitgeverij KNNV, Utrecht, 1992
De Wild, W.W., F.L.A. Brekelmans, W.A.M. van Emmerik & J.L. Spier 2016, Atlas van Amfibieën en Reptielen van Utrecht, Stichting Ravon Utrecht.
Diepenbeek A, Twisk P, Veldgids diersporen, KNNV, Zeist 2013
IKC Natuurbeheer, Handboek natuurdoeltypen in Nederland, uitgeverij Judels&Brinkman, Delft, 1995
Meesters, G, Natuuratlas van Nederland, uitgeverij Icob b.v. Alphen aan den Rijn, 2001
Olsen L-H, Dier & spoor, KNNV uitgeverij, 2012
Ravon, De amfibieën en reptielen van Nederland, 2009
Sovon Vogelonderzoek Nederland, Atlas van de Nederlandse Broedvogels, uitgeverij KNNV, Utrecht, 2002
Vogelbescherming Nederland, Topografische Inventarisatieatlas voor flora en fauna van Nederland, Zeist, 2003.

www.google.nl
minez.nederlandsesoorten.nl/soorten
www.natura2000.nl
www.nederlandsesoorten.nl
www.ravon.nl
www.synbiosys.alterra.nl
www.sovon.nl
www.verspreidingsatlas.nl
www.vleermuizenindestad.nl
www.vogelbescherming.nl
www.vogelvisie.nl
www.webkaart.provincie-utrecht.nl
www.zoogdiervereniging.nl